

JURIDISKĀS PERSONAS MAKSĀTNESPĒJAS PROCESS (MNP)

atbilstoši normatīvajiem aktiem uz 11.12.2019.

SORAINEN

Tiesības iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu un maksātnespējas (MN) pazīmes ir:

- 1) Nenodrošinātajam kreditoram vai nodrošinātajam kreditoram (nenodrošinātā prasījuma apmērā) gadījumos, kad:
 - a) parādnieks nav nokārtojis parādsaistības, kuras pārsniedz EUR 4 268 (ja parādnieks ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību vai akciju sabiedrība) vai EUR 2 134 (ja parādnieks ir cits subjekts, piemēram, personālsabiedrība), un kreditors ir nosūtījis uz parādnieka juridisko adresi brīdinājumu par nodomu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu, un parādnieks 3 nedēļu laikā nav samaksājis parādu vai nav cēlis pamatotos iebildumus,
 - b) piemērojot piespiedu izpildes līdzekļus, nav iespējams izpildīt tiesas nolēmumu par parāda piedziņu no parādnieka, vai
 - 2) parādnieka darbiniekam, ja parādnieks nav pilnībā izmaksājis darba samaksu vai saistītos maksājumus 2 mēnešu laikā,
 - 3) pašam parādniekam, ja:
 - a) parādnieks nespēj nokārtot tiesiskās aizsardzības procesa (TAP) pasākumu plānā paredzētās saistības,
 - b) parādnieks ilgāk nekā 2 mēnešus nav nokārtojis parādsaistības, kurām ir iestājies izpildes termiņš,
 - c) likvidējot parādnieku, tam nepietiek aktīvu, lai apmierinātu visus pamatotos kreditoru prasījumus,
 - 4) ES pārrobežu maksātnespējas gadījumā maksātnespējas procesa administratoram galvenajā maksātnespējas procesā.
- Noteiktos gadījumos MNP var tikt pasludināts parādniekam, attiecībā uz kuru tiek īstenots tiesiskās aizsardzības process (TAP).

NB! Nevar grozīt pieteikuma priekšmetu, bet parādnieks nevar arī atsaukt pieteikumu.

Tiesnesis lemj par MNP lietas ierosināšanu ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc pieteikuma saņemšanas.

Maksātnespējas reģistram (**MR**) ir publiska ticamība.

Pēc lietas ierosināšanas tiesnesis lēmuma par lietas ierosināšanu norakstu nosūta Maksātnespējas kontroles dienestam un parādniekam (ja lieta ierosināta pēc kreditora pieteikuma).

MNP lietu tiesa izskata 15 dienu laikā (vai 7 dienu laikā, ja lieta ierosināta pēc parādnieka pieteikuma) no tās ierosināšanas dienas. Tiesa pasludina parādnieka MNP, ja tiesa konstatē pieteikumā norādīto maksātnespējas procesa pazīmi, kā arī lemj par administratora amata kandidāta iecelšanu par administratoru. Administratora kandidāts tiek izvēlēts pēc nejaušības principa.

Kreditoru prasījumi iesniedzami administratoram 1 mēneša laikā no dienas, kad MR izdarīts ieraksts par MNP pasludināšanu. Kreditors, kas šo termiņu nokavējis, prasījumu var iesniegt termiņā, kas nav ilgāks par 6 mēnešiem no dienas, kad MR izdarīts ieraksts par MNP pasludināšanu, bet ne vēlāk kā līdz dienai, kad sastādīts kreditoru prasījumu apmierināšanas plāns. Tomēr tas neiegūst balsstiesības kreditoru sapulcē. Administrators lemj par katra kreditora prasījuma atzišanu, neatzišanu vai daļēju atzišanu. Pats kreditors, citi kreditori vai parādnieka pārstāvis var pārsūdzēt administratora lēmumu.

Kreditoru sapulces kompetence:

- 1) administratora atlīdzības noteikšana,
- 2) administratora atcelšanas ierosināšana (sakarā ar neefektīvu MNP norisi),
- 3) maksātnespējas procesa izdevumu apstiprināšana,
- 4) parādnieka mantas pārdošanas veida izvēle un pārdošanas termiņa pagarināšana,
- 5) rīcība ar mantu, kas ir izslēgta no parādnieka mantas pārdošanas plāna (manta, kuru nav iespējams pārdot).

Kreditoru sapulcē lēmumi tiek pieņemti ar vienkāršu klātesošo nenodrošināto kreditoru balsu vairākumu (administratora atcelšanas ierosināšanai - 2/3 no klātesošajiem balsstiesīgajiem kreditoriem). Kreditora balsis tiek aprēķinātas atbilstoši kreditora galvenā prasījuma summai (bez procentiem un līgumsoda).

Visa parādnieka manta pārdodama 6 mēnešu laikā no MNP pasludināšanas dienas saskaņā ar parādnieka mantas pārdošanas plānu, ko sastāda administrators (mantas pārdošanas termiņu ir iespējams pagarināt). Parādnieka uzņēmumu ir iespējams pārdot kopumā. Mantu (ieskaitot parādnieka uzņēmumu kopumā) var pārdot ar izsoļu vai bez tās.

Pēc parādnieka mantas pārdošanas, administrators sastāda MNP izmaksu sarakstu un no neieķīlātās mantas pārdošanas ieņēmumiem apmierina kreditoru prasījumus saskaņā ar kreditoru prasījumu segšanas plānu un ievērojot kreditoru prasījumu apmierināšanas secību:

- 1) maksātnespējas procesa izmaksas,
 - 2) darbinieku prasījumi noteiktā apmērā (vai prasījums par izmaksu no darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļiem),
 - 3) parādi nodokļu administrācijai pamatparāda apmērā,
 - 4) pārējie nenodrošināto kreditoru prasījumi un nodrošinātā kreditora prasījums nenodrošinātajā daļā – pamatparāda apmērā,
 - 5) nenodrošināto kreditoru blakus prasījumi (procenti, līgumsods u.c.),
 - 6) pēc kreditoru prasījumu apmierināšanas atlikušie naudas līdzekļi tiek sadalīti parādnieka daļībniekiem (akcionāriem) proporcionāli katra ieguldījuma lielumam.
- Nodrošināto kreditoru prasījumi tiek apmierināti no ieķīlātās mantas pārdošanas.

Maksātnespējas procesa pasludināšanas sekas:

- 1) administrators pārņem parādnieka mantu un dokumentus,
- 2) administrators pilda parādnieka pārvaldes institūciju funkcijas,
- 3) apstājas aizdevuma (kredīta) lietošanas procentu pieaugums, likumisko procentu pieaugums, līgumsoda pieaugums, nokavējuma naudas pieaugums,
- 4) tiek pieņemts, ka vēl neiestājušās saistības izpildes termiņš ir iestājies,
- 5) rodas pamats tiesvedības izbeigšanai mantiska rakstura prasībās un spriedumu izpildes lietvedības izbeigšanai lietās par piespriedu, bet no parādnieka nepiedzīto summu piedziņu, kā arī prasības nodrošinājuma atcelšanai,
- 6) nodrošinātais kreditors 2 mēnešus no MNP pasludināšanas dienas nevar prasīt ieķīlātās parādnieka mantas pārdošanu.

Administrators:

- 1) izvērtē darījumus un nepieciešamības gadījumā apstrīd tos,
- 2) izvērtē valdes locekļu atbildību par parādnieka zaudējumiem un vajadzības gadījumā iesniedz tiesā prasību,
- 3) prasa tādu neizpildītu līgumu izpildi, kas noslēgti pirms maksātnespējas lietas ierosināšanas dienas, vai arī vienpusēji atkāpjās no tiem (otrs līdzējs iegūst tiesības pieteikt kreditora prasījumu).

Ja parādniekam nav mantas, administrators sastāda ziņojumu par parādnieka mantas neesamību un informē par to kreditorus. Ja nav saņemts priekšlikums par MNP finansējumu un MNP turpināšanu, administrators iesniedz tiesā pieteikumu par MNP izbeigšanu.

Ar nodrošināto un nenodrošināto kreditoru vairākuma atbalstu ir iespējama pāreja no MNP uz tiesiskās aizsardzības procesu (TAP). Ja tiesa apstiprina pāreju uz TAP, tiek atjaunota parādnieka pārvaldes institūciju darbība